

Jeg kan desværre ikke afslutte mit indlæg med at sige tak for en overvældende tilslutning, men jeg kan stille Folketinget i udsigt, at vi ved passende lejlighed vil vende tilbage til forslaget, og så håber vi, at tiderne har ændret sig så meget på det tidspunkt, at der kan skabes det fornødne flertal for at få denne helt urimelige og aldeles absurde skat afskaffet én gang for alle. Indtil da må de danske pensionsopsparende vente med tålmodighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 93: Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (Indførelse af kvoteordning til bosniske krigsflygtninge).
Af indenrigsministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 29/11 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Der er gennem årene fra denne talerstol sagt meget om den fortvivlende situation i det tidligere Jugoslavien, fortvivlende, fordi der med enkelte kortvarige pauser har været tale om kontinuerlige og til tider stigende krigshandlinger.

Nu giver fredsftalen i Dayton imidlertid håb om, at der vil komme mere fredelige og mere acceptable tilstande i området, og det vil også

indebære, at mennesker ikke længere drives på flugt i hobetal.

Det er i det lys, at det foreliggende forslag skal ses. Efter den gældende lov har vi haft en såkaldt åben ordning, der gav opholdstilladelse til dem, som opfyldte lovens kriterier, dvs. dem, der havde størst behov for beskyttelse på deres flugt fra krigshandlingerne i Bosnien.

I lyset af den seneste udvikling og af, at Danmark er det eneste land i Europa, som opererer med en åben modtagelse af flygtninge, foreslår regeringen så, at loven ændres, således at der bliver mulighed for at indføre en kvote for modtagelse af personer fra dette område. Man skal i den forbindelse gøre sig klart, at der også i forbindelse med en udmøntning af freden fortsat kan – om end måske i mere begrænset og beskedent omfang – blive behov for bosætning i tredjelande. I den forbindelse er det hensigtsmæssigt, at det sker i form af aftalte kvoter.

Det kan Socialdemokratiet støtte, og vi finder også, at det er rigtigt, at kvoten fastsættes bl.a. i lyset af de aktuelle sager, som er under behandling.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Lovforslaget, der er til behandling i dag, kunne man for første gang læse om i avisen i forgårs. Da blev det også fremsat, og vi har måttet ændre dagsordenen for at kunne få det på i dag. Ikrafttrædelsesdatoen er den 15. december, og vi har fået hørings svarene for en time siden.

Jeg ved, at ministeren vil sige: Jamen, det er min hurtige reaktion på udsigterne til fred. Men jeg er nødt til at svare, at vi må vide lidt mere for at kunne komme med en melding om, hvordan vi ser på lovforslaget; vi mener ikke, vi her kan overskue konsekvenserne.

Hvis det haster så meget, kunne man jo også rejse spørgsmålet: Hvorfor har man ikke for længst indført kvoter, ligesom det fremgår af lovforslaget at de andre lande har gjort?

Vi er også lidt i tvivl om, hvilket signal dette lovforslag vil sende til omverdenen, hvordan det vil blive opfattet. Kunne man forestille sig, kunne man frygte, at nogen vil opfatte det som en invitation til flere om at komme hertil? Man kan sige, at hvis der er fred i Jugoslavien, må udgangspunktet jo være, at der slet ingen flygtninge er, og hvorfor skal man så invitere?

Men som sagt er jeg meget usikker over for dette lovforslag, fordi der ikke har været lejlighed til at studere baggrunden og hørings svarene endnu. Da vi ikke kender kvotestørrelsen,

kan vi naturligvis heller ikke give carte blanche til lovforslaget.

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om der var mulighed for, at man kunne maksimere kvoten. Hvis det er muligt på et beskedent maksimum, vil vi naturligvis gå ind i konstruktive forhandlinger om *det*. Men vi kan ikke, som forslaget ligger, gå med til at jasje det igennem på 14 dage her i Folketinget; vi føler, at det ville være det samme som at vedtage lovforslaget med bind for øjnene.

For at undgå enhver misforståelse vil jeg til slut sige helt overordnet, at det er klart, at vi i Venstre er af den opfattelse, at Danmark i forbindelse med en fælleseuropæisk aftale i forbindelse med fredsslutningen i det tidligere Jugoslavien naturligvis må tage et medansvar, og det må også indebære, at vi er med til at hjælpe krigsflygtninge tilbage til deres land, tilbage til genbosætning og genopbygning ud fra en retfærdig fordeling mellem de europæiske lande, hvor jeg mener, at en af fordelingsnøglerne må være: Hvor mange lande har givet midlertidig opholdstilladelse, og hvor mange har givet en livsvarig opholdstilladelse, som ikke kan indtages?

Helge Adam Møller (KF):

As spokesman for The Conservative Party I would like to . . . Åh undskyld; ja, jeg kan godt forstå, at ministeren og formanden kigger på mig og undrer sig over, hvorfor jeg begynder at tale engelsk, og det skal jeg ikke gøre igen, for jeg synes selvfølgelig, at det er urimeligt og uforsvaret, hvis man fra denne talerstol, hvor forhandlingerne skal ske på dansk i et dansk Folketing, så befolkningen kan følge med i, hvad man siger, taler et andet sprog.

Det, jeg har villet illustrere med dette lille eksempel, er, at jeg faktisk synes, at det er urimeligt, og jeg synes også, at det er uforsvaret, at ministeren fremsætter et lovforslag, hvor man i bemærkningerne allerede i første spalte og i et længere afsnit skriver på engelsk uden overhovedet at forklare eller oversætte for de mennesker, der skal læse det – hvad enten det er ikke-folketingsmedlemmer eller folketingsmedlemmer – hvad det drejer sig om. Det vil jeg godt bede om ikke gentager sig i fremtiden. Det må vel være sådan, at her i Folketinget foregår lovbehandlingen på dansk, således at alle har mulighed for at sætte sig ind i det, og det er jo lidt svært, når vi i EU kæmper for netop at have dansk som nationalsprog, at ministeren i lovfors-

slag begynder at have meget essentielle passager skrevet på engelsk.

Om selve lovforslaget vil jeg sige, at vi er søgende. Vi mener, at der er mange spørgsmål, der skal afklares. Vi hælder nok mest til, at vi er positive, men vi vil i hvert fald have afklaret spørgsmålene, inden vi tager endelig stilling.

Selvfølgelig vil vi stille en række spørgsmål i udvalget, men et af spørgsmålene er jo meget naturligt: Hvorfor haster det så meget? Og er der behov for nu – den 1. december – at ændre noget, som allerede skal træde i kraft om 14 dage? Når jeg spørger på den måde, hænger det jo sammen med, at jeg kan se af bemærkningerne, at der har været kvoteordninger i andre EU-lande i lang tid, ja, vist i adskillige år, og det har ikke – eller i hvert tilfælde tilsyneladende ikke – givet ministeren anledning til at ændre. Hvorfor så nu, og hvorfor så utrolig hurtigt?

Og er der overhovedet behov for at ændre, hvad enten det er i den ene eller anden retning, for er situationen ikke den, at der er underskrevet en freds aftale, som godt nok kun er et skridt, men selvfølgelig et utrolig vigtigt skridt i den rigtige retning? Det vil så vise sig i løbet af de næste en, to eller tre måneder, om den også fører til det resultat, som vi selvfølgelig alle håber, nemlig at der bliver normale tilstande i Bosnien forstået på den måde, at der ikke er krigshandlinger, at der ikke er borgerkrig og befolkningen derfor kan gå i gang med at genopbygge deres eget land. Netop i den situation er der vel mindre sandsynlighed for, at de personer, som lovforslaget omhandler, nemlig personer, som har behov for beskyttelse på grund af krigshandlinger, har brug for at komme til Danmark, hvad enten det er efter den gældende lov eller som led i en kvoteordning.

Og så et andet spørgsmål, og det er også utrolig vigtigt: Kan vi overhovedet stole på regeringen på det her område? Kan vi stole på ministeren, forstået på den måde, at her hedder det stadig væk lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer, men det har jo vist sig, at i forbindelse med de love om midlertidig opholdstilladelse, som tidligere er blevet vedtaget i dette Folketing, har et flertal med ministeren i spidsen sørget for, at det ikke blev midlertidigt, men fast ophold, det blev permanent ophold for ikke alene tusind, men mange tusinder af de bosnier, der kom for at få et midlertidigt ophold, for at få en beskyttelse, så længe borgerkrigen rasede.

Vi kan konstatere i dag, at det er mange tusinde, og det er adskillige hundrede hver ene-

ste uge ekstra, der i disse uger får lov til at blive i Danmark resten af deres liv, selv om alt tyder på, at det nu forhåbentlig i løbet af et par måneder er sikkert at tage tilbage til Bosnien. Så kan vi tro på, hvad der står i lovforslaget? Det vil vi godt have opklaret.

Jes Lunde (SF):

Da mit partis ordfører, fru Anne Baastrup, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes og SF's vegne sige følgende:

Vi håber selvfølgelig alle, at fredsftalen i det tidligere Jugoslavien holder, men der er nok, selv hvis den ikke holder, i realiteten faktisk nogle mennesker, der risikerer at komme i klemme. Og dér kunne ministeren, så vidt vi kan se, godt have opretholdt princippet om, at man skal rette henvendelse til repræsentationen, men nu har ministeren altså valgt i stedet for at overlade det til UNHCR. Det må jo så give en bedre mulighed for, at den organisation kan vælge de mest truede ud, og det er vi i SF ikke utilfredse med. Omvendt fjernes den åbne kvote, som ellers er blevet rost meget af UNHCR.

Vi har nogle spørgsmål, som vi gerne vil stille ministeren for at få lidt mere klarhed over lovforslaget. Først og fremmest vil vi gerne have, at ministeren kort forklarer, hvad formålet egentlig er med det her lovforslag. Hvad er det for nogle konsekvenser, lovforslaget får? Fastholdes vores bestemmelser om konventionsflygtninge og de facto-flygtninge f.eks.? Kan kvoteflygtningene få adgang til at søge asyl ved ankomsten til Danmark? Hvor mange flygtninge regner ministeren med vil blive omfattet af denne ordning, flere eller færre, end hvis vi beholdt paragraf 15 a, stk. 2? Kan man som personligt forfulgt få visum med henblik på at søge asyl i Danmark? Og er forslaget et forsøg på at lægge sig ind under de øvrige EU-landes normer for, hvor mange flygtninge man tager sig af, eller med andre ord: Vil ministeren forklare bemærkningerne i lovforslaget om, at:

»Kvotens størrelse vil – i et snævert samarbejde med de andre EU-lande i forbindelse med tilrettelæggelse af en byrdefordelingsordning – blive fastlagt ud fra oplysninger fra UNHCR eller andre internationale organisationer om behovet for genbosætning af flygtninge fra det tidligere Jugoslavien med et midlertidigt beskyttelsesbehov.«?

Hvor mange kvoter bliver der tale om, og regner man med flere, hvis det viser sig at gå galt?

Vi har, som det fremgår, ganske mange spørgsmål til lovforslaget her. Jeg har nævnt nogle af dem nu; vi har flere, som vi vil rejse under udvalgsarbejdet.

Vi er efter omstændighederne positive over for forslaget, men det kræver selvfølgelig, at vi får de rigtige svar på de spørgsmål, vi stiller.

Elisabeth Arnold (RV):

Forslaget her om en kvoteordning for invitation af flygtninge fra det tidligere Jugoslavien er et foreløbig sidste kapitel i en lang historie.

Den åbne ordning med modtagelse af flygtninge fra det tidligere Jugoslavien blev indført i sommeren 1993 som et svar på den da indførte visumpligt, som Det Radikale Venstre var meget betænkelig ved, da flygtningestrømmen på det tidspunkt havde et stort omfang og der ingen tvivl var om, at mange mennesker var i en overordentlig vanskelig situation.

Vi fik derfor etableret ordningen med modtagelse af personer, som kunne søge om midlertidig opholdstilladelse allerede fra Zagreb. Den ordning har fungeret siden sommeren 1993, og set fra vores synspunkt har den fungeret godt og efter hensigten og har betydet, at en del mennesker har fået beskyttelse i Danmark mod de overgreb, de har været udsat for i deres hjemland.

Det har ikke ændret ved, at der i øvrigt er kommet mange spontane asylansøgere til Danmark i den mellemliggende periode, og den indførelse af en kvoteordning, som er foreslået her, har jo ikke noget at gøre med de behandlinger af spontanasylsøgere, som i øvrigt kommer til Danmark, og som melder sig enten i Danmark eller ved den danske grænse.

Nu erstattes ordningen i Zagreb altså af en kvoteordning, og i lyset af de meget behjertede, men desværre ikke så forfærdelig gennemgribende tiltag, der er gjort på europæisk plan med hensyn til at byde på ønsker fra FN's Flygtningehøjkommissariat om at kunne aftage nogle personer, som havde behov for beskyttelse, mener vi, det er rigtigt, at Danmark også kan gå ind i den slags ordninger og sige: Vi kan tilbyde at tage xx antal personer, som UNHCR skønner har behov for beskyttelse.

Det vil vi gerne kunne give regeringen en mulighed for at være med i. Derfor støtter vi også ordningen, som den er udformet her, hvor man i et samarbejde med UNHCR kan være med til at yde personer beskyttelse, som kommer fra et land, hvor der er vanskeligheder.

Det skal selvfølgelig også ses i sammenhæng med, at vi i øjeblikket befinder os i et vadeded, hvad angår vores holdning til begrebet midlertidig opholdstilladelse. Hvordan skal vi fremover benytte os af begrebet midlertidig opholdstilladelse, hvis der bliver andre områder i verden, hvor der kommer borgerkrigstilstande, og hvor vi bliver nødt til også at skride ind med hjælp for personer på flugt.

Men denne her ordening håber vi kan fungere, og vi støtter den fra Det Radikale Venstres side og håber på en hurtig vedtagelse.

Kim Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Tom Behnke, ikke kunne være til stede ved denne forhandling, trak jeg det korteste stykke ventilgummi, og så må jeg jo på partiets vegne fremlægge vores synspunkter.

Det forslag, vi har foran os, valgte vi at starte med at læse sådan nogenlunde kronologisk fra begyndelsen og fik det indtryk, at det var et forslag, der går ud på, at der skal indføres en kvoteordning for modtagelse af flygtninge fra Bosnien og en ophævelse af den automatiske ret til ophold i Danmark. Det skal fremover være sådan, at de pågældende personer kan søge om ophold i Danmark, men at der vil være en kvote, og at den f.eks. skal godkendes i Folketingets Finansudvalg, ligesom det bliver de danske myndigheder, der i samarbejde med UNHCR udvælger de personer, der skal have lov til at komme til Danmark.

En sådan invitationsordning synes vi lød tiltalende. Det hele startede vel egentlig, da man i EU-regi indførte en fordelingsordning og på den måde forsøgte at fordele de flygtninge, der kommer fra Bosnien, og besluttede, hvor mange der skulle til de pågældende EU-medlemslande.

Derfor var vi da overordentlig positive, da vi havde læst de første bestemmelser i forslaget. Men så kom vi til § 2 og opdagede, at loven skal træde i kraft den 15. december, og så spørger man jo: Hvorfor skal den det? Og specielt stiller man det spørgsmål, når man lige har haft fornøjelsen af i Folketingets Finansudvalg at læse ministerens seneste redegørelse om udviklingen på flygningeområdet, hvor der jo i en passus klart gøres opmærksom på, at der for de nuværende herboende bosniske flygtninge – i størrelseordenen mellem 13.000 og 15.000 personer – gælder den situation, at man her i midten af december render ind i denne treårsregel, der betyder, at de fremover kan være her perma-

nent. Er der nogen sammenhæng i disse to begivenheder?

Det kan være, at ministeren vil sige, at det er der ikke, og at der lige så godt kunne have stået, at loven trådte i kraft den 15. januar 1996 eller den 31. december 1995. I hvert fald var selve den dato med til at sætte et stort spørgsmålstegn hos os.

Vi vil nemlig gerne være med til, at man indfører og knæsetter princippet om en kvoteordning. Det har vi i Fremskridtspartiet i mange år argumenteret for at vi skulle have på hele udlændingeområdet. Vi er ganske vist her i Folketingssalen blevet mødt af hånlige tilråb om, at vi havde et umenneskeligt syn på flygtninge osv. – det har vi nu aldrig ment var rimeligt at man påstod – så når ministeren tør tage hul på spørgsmålet om indførelse af kvoteordninger, skal ministeren selvfølgelig have ros for det og også ros for, at det bliver tilkendegivet, at der i næste folketingsamling vil ske en reel ophævelse af loven om midlertidig opholdstilladelse til personer fra det tidligere Jugoslavien; det er også godt, det vil vi også gerne rose.

Men vi sidder tilbage med et stort spørgsmål, som jeg kan forstå også andre ordførere har været nødsaget til at stille, nemlig: Hvorfor kommer dette lovforslag på dette tidspunkt, og hvorfor har det denne hast, at vi skal have det gennemført den 15. december? Hvad er det for nogle retstilstande, der skal ændres lige præcis den dato?

Er der nogen sammenhæng mellem de mange flygtninge, der allerede er i Danmark i øjeblikket, og som er her på midlertidig opholdstilladelse, men hvor de i løbet af december måned kan nyde godt af vores treårsregel og dermed blive her på livstid, eller indtil de selv synes, at nu er Jugoslavien så tilpas genopbygget, at de gider rejse hjem og har sluppet for selv at deltage i opbygningen af deres land igen?

Det er det spørgsmål, vi sidder med, men hvis ministeren meget udtømmende kan forklare os, hvorfor vi lige præcis skal have forslaget nu, kan det meget vel ende med, at vi stemmer for forslaget, for selve ideen, der ligger til grund for det, er faktisk ganske god. Den har vi argumenteret for i flere år.

Søren Søndergaard (EL):

Der er ikke de store problemer i at gennemskue, hvad der er det erklærede formål med lovforslaget, nemlig at indføre en kvote for antallet af personer, som Danmark kan modtage fra det

tidligere Jugoslavien, og som må anses at have behov for umiddelbar beskyttelse, enten på grund af krigshandlinger eller lignende uroligheder.

Samtidig er det også klart, at formålet med loven er at forhindre, at flygtninge henvender sig direkte til de danske myndigheder og ansøger om beskyttelse; de skal kun kunne komme i betragtning via UNHCR.

Men det centrale spørgsmål, man må stille, er jo: Hvorfor?

I sin skriftlige fremsættelsestale giver indenrigsministeren bl.a. følgende begrundelse for forslaget:

»Efter indgåelsen af fredsftalen er der opstået en ny positiv situation i det tidligere Jugoslavien.«

Nu vil jeg ikke benytte denne her lejlighed til at gå ind i en diskussion med ministeren om, hvorvidt situationen i det tidligere Jugoslavien og i særdeles i Bosnien er positiv eller ej, men blot nøjes med at konstatere helt nøgternt, at det, den fredsplan indeholder – og som ikke mindst er blevet påtvunget den bosniske regering – er en deling af det land, der ellers tidligere var anerkendt som en international enhed, en deling af Bosnien.

Og for at blive i de meget milde termer er der selvfølgelig en oplagt risiko for, at denne deling af Bosnien betyder, at alle de folk, der indtil videre har levet og overlevet på den forkerte side af grænsen, nu bliver smidt ud; at de serbere, der har boet på det såkaldte muslimske territorium, bliver smidt ud, at de kroater og muslimer – ikke ret mange, men nogle har der dog været – der har levet på det serbiske territorium, bliver smidt ud, og at delingen fører til nye etniske udrensninger og fordrivelser. Det ville ikke være så underligt, hvis det bliver sådan.

Lad os tage Tuzla som et eksempel. Her har der boet tusindvis af serbere under hele krigen, selv om det er et såkaldt muslimsk område. Med den fredsplan, som det internationale samfund har gennemtvunget og tvunget ned over hovedet på den bosniske regering, vil der ske det, at en række af de såkaldt muslimske flygtninge fra Srebrenica må indse, at de aldrig nogen sinde kommer tilbage til de steder, de er fordrevet fra, og det vil ikke være underligt, hvis nogle af dem spørger, hvorfor der skal bo serbere i det såkaldt muslimske område, og begynder at smide serberne ud. Serberne kan imidlertid ikke bare tage over på den anden side af grænsen til det serbiske område, for her

opfatter man dem som forrædere, fordi de har boet på den forkerte side af grænsen i 3-4 år.

Der er altså meget, der tyder på, at vi får nye etniske udrensninger og fordrivelser og flere flygtninge ud af denne fredsftale, og hvorfor skal vi så ændre loven i en situation, hvor vi risikerer den slags ting? Det er vel ikke sådan, at det egentlige formål med at lave denne kvoteordning er at begrænse antallet af flygtninge, som vil kunne få midlertidigt ophold her i landet. Ministeren har selvfølgelig en mulighed for hurtigt og effektivt at fjerne enhver mistænksomhed i den retning.

Så vidt jeg er orienteret, er det sådan, at siden kontoret i Zagreb åbnede for et par år siden, er der kommet 5.000 flygtninge via denne ordning, dvs. 2.500 pr. år i gennemsnit. Hvis ministeren her fra talerstolen vil give tilsagn om, at den kvote, der skal indføres, vil blive på op til 2.500 og med mulighed for at forhøje den, hvis der viser sig et behov for det, er det klart, at ministeren vil gøre vores bekymringer til skamme.

I den skriftlige fremsættelsestale giver ministeren også en anden begrundelse for forslaget, nemlig at EU har vedtaget en byrdefordelingsordning. Men det rejser også rent umiddelbart en række spørgsmål: Hvad betyder det f.eks., at kvotens størrelse vil blive fastlagt i snævert samarbejde med andre EU-lande? Kan en forhøjelse af en dansk kvote eventuelt blokeres af, at et eller flere andre EU-lande ikke har opfyldt deres kvote på det pågældende tidspunkt?

Ligeledes er Finansudvalgets rolle i beslutningerne om kvotestørrelserne ikke lysende klar for Enhedslisten. Efter hvilke retningslinjer skal Finansudvalget tage stilling til en kvoteansøgning, og har udvalget bemyndigelse til at ændre den ansøgte kvotestørrelse? Er det blevet sådan, at dansk flygtningepolitik skal afgøres gennem Finansudvalget? Kan man forestille sig, at ved de næste finanslovforhandlinger i slutningen af 1996 kommer De Konservative op til hr. Mogens Lykketoft ad bagdøren, når Venstre er smidt ud ad hoveddøren, og siger: Ja, vi har altså også lige det med kvoterne, vi skal have forhandlet? Det kan ikke være rigtigt, at det spørgsmål skal indgå i forhandlingerne.

Der er altså mange spørgsmål, som er interessante. Men vi mangler svarene på dem, og derfor ser vi frem til en meget, meget grundig diskussion inden andenbehandlingen og inden vi giver melding om, hvordan vi forholder os til lovforslaget.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil gerne takke ordførerne for en forstående, om end lidt spørgende, modtagelse af lovforslaget, og jeg vil godt forsøge at besvare nogle af de spørgsmål, som de fleste har været inde på undervejs.

Flere har spurgt: Hvorfor skal vi overhovedet have noget lovforslag, og hvorfor skal vi have det lige præcis nu? Jeg synes i virkeligheden, at svaret næsten giver sig selv. Årsagen til, at vi får lovforslaget nu, er, at der er indgået det, jeg vil kalde en rammefreds aftale – ikke en udmøntet fred, men en aftale, som forhåbentlig giver mulighed for, at freden for alvor bryder ud mellem de krigende grupper i det tidligere Jugoslavien.

Jeg vil godt skildre det på den måde, at den ordning, som vi lavede i sommeren 1993, var den helt rigtige, fordi krigen var under optrapning, og det var et meget bredt flertal her i Folketinget også enigt i. Vi lavede en kombination af visumpligt og den åbne modtagelsesordning via det fremskudte kontor i Zagreb.

Grunden til, at regeringen nu foreslår en ændring af denne modtagelsesordning, er, at nu er præmisserne – jeg havde nær sagt lykkeligtvis – ændret i positiv retning. Nu er det ikke en krig under optrapning, men en krig under afvikling. Det svar, der var rigtigt for 2 år siden, er ikke det rigtige mere, og derfor foreslår vi som sagt, at der i stedet skal opereres med en fast kvote.

Jeg vil godt bruge lidt tid på at forklare, hvad begrebet en fastsat kvote betyder. Der er ikke tale om, at der i et tidsrum af 12 måneder – altså et år frem fra en bestemt dato – er en fikseret kvote. Nej, i virkeligheden har vi hentet inspiration fra den måde, vi har indrettet os på med hensyn til de behandlingskrævende flygtninge fra det tidligere Jugoslavien.

Og hvordan foregår det? Jo, det foregår på den måde, at UNHCR kommer til Danmark og spørger, som de i øvrigt også spørger andre lande: Vi har nu et antal krigsflygtninge, som har behov for at blive flyttet til et tredjeland, i dette tilfælde for at få behandling for krigsskader, og kan I tage jer af dem i Danmark? Så siger jeg: Det vil jeg gå til Folketingets Finansudvalg med, og så fremsender jeg en ansøgning til Finansudvalget og redegør grundigt for, hvad baggrunden for ansøgningen er. Derefter siger Folketingets Finansudvalg – og jeg vil godt takke for, at det har haft den holdning: Ja, vi vil gerne imødekomme indenrigsministerens ansøgning. Der er ikke tale om en én gang for alle fastsat kvote,

men kvoten fastsættes på baggrund af, hvor stort det aktuelle behov konstateres at være.

Det er på præcis samme måde, vi har tænkt os at administrere den nye ordning. Det vil altså sige, at der kommer en henvendelse fra UNHCR til Danmark og måske også til en lang række andre lande. Det er måske et spørgsmål om, at 5.000 eller 6.000 krigsflygtninge skal placeres andetsteds, og så vil Danmark kunne sige: Ja, vi vil gerne tage 500 af dem. Derefter sender jeg en ansøgning til Folketingets Finansudvalg, og så er det problem forhåbentlig klaret. Men det betyder ikke, at det f.eks. drejer sig om 500 i løbet af et kalenderår, men at den opfordring, der er kommet fra UNHCR, er blevet imødekommet.

Derfor kan der også svares klart nej på det spørgsmål, flere ordførere har efterlyst et svar på: Kan vi ikke fastsætte et tal på forhånd? Det kan vi ikke, på samme måde som vi ikke har kunnet det i forbindelse med ordningen for de behandlingskrævende. Hvis det går rigtig, rigtig godt, bliver der kun tale om nogle meget få og små kvoter, der fastsættes hen ad vejen; men går det rigtig, rigtig skidt i det tidligere Jugoslavien, bliver der formentlig tale om flere og i hvert fald større kvoter, og det er præcis den fleksibilitet, vi gerne vil have. Derfor kan man også sige, at Folketingets Finansudvalg får en maksimal indflydelse, fordi det bliver alle de af Folketingets partier, som er repræsenteret i Finansudvalget, der kommer til at tage stilling til den enkelte ansøgning.

Et andet spørgsmål, som flere af ordførerne har været inde på, er: Hvorfor haster det, hvorfor har vi været så vidtløftige, at vi har foreslået den 15. december som ikrafttrædelsesdato? Jeg blev også spurgt af hr. Kim Behnke, om der var en eller anden snedig sammenhæng eller skjult dagsorden, eller hvordan det nu ellers skulle opfattes, i forhold til de flygtninge, der allerede i dag opholder sig i Danmark.

Til det sidste vil jeg godt sige, at der er ingen sammenhæng overhovedet, og hr. Kim Behnke tager også fejl, når han skildrer det på den måde, at den 15. december vil et meget stort antal bosniske krigsflygtninge falde for 3-årsreglen eller støde hovedet imod loftet på 3 år. Det er ikke tilfældet. Der er tale om, at i løbet af 1996 vil 3-årsreglen træde i kraft, alt efter hvornår folk har fået deres første midlertidige opholdstilladelse. I nogle perioder vil det være ganske få, og i andre perioder vil det være ganske mange. Men den 15. december er ikke nogen

magisk dato, som man skal holde specielt øje med i denne her forbindelse. Der er ingen sammenhæng mellem dette lovforslag og den øvrige lovgivning på området.

Men hvorfor har vi så foreslået den 15. december? Jo, det er på denne dato, Folketingets møder i 1995 slutter, og i betragtning af, at det er et meget lille og begrænset lovforslag, var det rimeligt at forudse, at vi kunne få det igennem på denne side af jul. Det hænger simpelt hen sammen med, at den 15. december er den sidste mødedag i Folketinget inden jul, at vi har valgt denne ikrafttrædelsesdato, så lad det være sagt meget klart til hr. Kim Behnke: Der er ingen skjulte dagsordener her! Reglerne i dette lovforslag får overhovedet ikke den mindste indflydelse på de krigsflygtninge, som i forvejen opholder sig i Danmark.

Derudover kan jeg også sige, at det, vi foreslår her, får ingen indflydelse på nogen af udlændingelovens øvrige bestemmelser. Pointen er, at det alene er et spørgsmål om, at den åbne modtagelsesordning via kontoret i Zagreb bliver afløst af løbende kvoter: Stort behov medfører flere og større kvoter, mindre behov medfører mindre og færre kvoter. Det er også et svar til hr. Søren Søndergaard, som gerne ville have mig til at sige, at kvoten er på 2.500. Nej, det er den ikke. Den vil blive fastsat i forhold til det behov, som UNHCR konstaterer er til stede, og vi vil naturligvis også betragte sagen i forhold til, hvordan man i de øvrige lande vælger at behandle problemet.

Jeg blev også stillet et spørgsmål om, hvorvidt det kommer til at betyde, at man fremover ikke kan søge asyl i Danmark i øvrigt. Som jeg sagde før, bliver udlændingelovens øvrige bestemmelser ikke anfægtet, og det betyder, at hvis man kommer til den danske grænse og søger om asyl og i øvrigt kommer fra et land, der ikke er sikkert, er man asylansøger. Dette lovforslag handler om, hvordan vi skal behandle ansøgninger direkte fra området, som fremover skal reguleres på en lidt anden måde, end der er tale om i dag.

Der var også et spørgsmål eller en konstatering fra hr. Helge Adam Møller, der ankede over, at vi havde citeret UNHCR direkte. Det kan godt være, jeg skal bøje nakken lidt og undskylde det, og det gør jeg også gerne. Det var alene for at være helt sikker på, at man ikke kunne anfægte en oversættelse, som det ellers kunne have været tilfældet; men jeg tilsender meget gerne udvalget en oversættelse af det

cit. Med mit kendskab til hr. Helge Adam Møllers engelskkundskaber troede jeg faktisk ikke, det var forkert at gøre det på den måde, men jeg tager reprimanden til mig og vil sige, at det skal aldrig, aldrig ske igen. Vi skal i hvert fald sætte en kantet parentes eller noget tilsvarende, så det fremgår, hvad der er den danske tekst.

Jeg tror, jeg nu har besvaret størsteparten af de spørgsmål, der blev rejst, men her til sidst vil jeg godt sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at der ikke er tale om at lovgive med bind for øjnene. Det er formentlig en af de dele af udlændingepolitikken, der er bedst belyst overhovedet. Vi har et meget nøje kendskab til, hvordan forholdene er i det tidligere Jugoslavien. Vi kender forholdene næsten fra landsby til landsby, fordi det simpelt hen har været en enorm styrke for Danmark at have et kontor, der arbejder direkte nede i området som vores fremskudte post. Ude i det store udland kalder man det for den danske ordning som et udtryk for, at det nok er nogle baner, som andre lande i tilsvarende situationer skal forsøge at tænke i.

Men som jeg sagde til indledning: Det var det rigtige svar, dengang der var tale om en krig under optræning, men ikke i dag, hvor vi begynder at kunne se afslutningen af krigen. Og derfor vil jeg håbe, at man i de partier, der stadig har spørgsmål, vil arbejde helhjertet for, at vi kan få lovforslaget hurtigt igennem. Det vil sikre grundlaget for, at vi på den ene side naturligvis fortsat skal tage vores del af den humanitære opgave, der er tale om, men samtidig kan bringe os bedre på linje med de øvrige lande i Europa.

Flere har spurgt, også fru Birthe Rønn Hornbech: Jamen skal vi overhovedet modtage flere flygtninge fra det tidligere Jugoslavien? Svaret er, at der er to situationer, hvor man kan blive udsat for et flygtningepres. Den ene er den situation, vi har været igennem fra omkring 1992, da krigen var under optræning, men som hr. Søren Søndergaard meget rigtigt gjorde opmærksom på i sin ordførertale: I forbindelse med afslutningen af en krig og fremkomsten af forskellige bestemmelser i forbindelse med en fredsftale kan det ikke udelukkes, at der også bliver behov for genbosætning i tredjelande. Det er det, UNHCR vil tage sig af. Det er det problem, de vil komme til de enkelte lande med, og på den måde, vi nu indretter os på, vil vi være i stand til at lade Folketingets Finansudvalg tage stilling i hver enkelt situation. Det vil sige, at det

vil være et fælles ansvar for Folketingets partier at give det rigtige svar på ansøgningerne.

Kim Behnke (FP):

Ministeren bemærkede, at den 15. december ikke er en speciel dato, forstået på den måde, at der ikke lige på den dato sker det, at ganske mange herboende bosniske flygtninge overgår fra midlertidig til permanent opholdstilladelse. Det er vi sådan set godt klar over. Allerede ved starten af december, altså i dag, er processen jo startet, og én dag kan der være 100, og næste dag kan der være 75, osv. Vi er godt klar over, at det foregår sådan dag for dag.

Men ministeren har i et bilag til Folketingets Finansudvalg med den traditionelle eller obligatoriske rapportering om flygtningeområdet klart beskrevet, hvordan der ultimo december kommer en speciel situation, fordi der for præcis 3 år siden, i december 1992, kom ganske mange. Det var derfor sådan set ministerens egen beskrivelse af december 1995-situationen, der foranledigede os til at mene, at den kunne ses i sammenhæng med datoen den 15. december i nærværende lovforslag, især fordi ministeren hævder, at det skyldes, at det er den sidste dag, Folketinget holder møde inden juleferien.

Det er jo ikke typisk, at en lov træder i kraft en sådan dato. Enten er det så og så mange dage efter, at lovforslaget er offentliggjort i Lovtidsende, eller også er det den 1. juli eller den 1. januar eller sådan noget. Det er meget atypisk, at man bruger den sidste mødedag inden en ferie som ikrafttrædelsesdato for en lov, og det er udelukkende derfor, vi har rejst spørgsmålet.

Jeg er glad for ministerens lange beskrivelse af, hvad lovforslaget går ud på. Den har kun styrket vores sympati for forslaget, så medmindre det indtryk, vi har i dag, bliver ødelagt under udvalgsarbejdet, vil vi stadig være positive over for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil spørge indenrigsministeren: Er indenrigsministeren ikke lidt bekymret, hvis det bliver sådan, at dansk flygtningepolitik fremover skal diskuteres i Finansudvalget?

Nu skyldes vores bekymring primært ikke, at Enhedslisten ikke er repræsenteret i Finansudvalget, så det derfor bliver uden Enhedslistens medvirken. Det kan vi nok leve med, for dansk flygtningepolitik skal ikke føres af hensyn til Enhedslisten. Men er det ikke et problem, at

meget store afgørelser, bl.a. om kvotestørrelser, skal ligge i Finansudvalget? Er det ikke et lidt underligt sted at placere den diskussion, selv om det er ganske udmærkede mennesker, der sidder i Finansudvalget?

Så vil jeg også sige, at jeg under ingen omstændigheder har bedt om, at der skulle være en kvote på 2.500. Jeg har bedt om, at der skulle være en kvote på op til 2.500 med mulighed for at udvide, hvis det var nødvendigt, og man kan vel sige det på den måde, at hvis der ikke er noget behov, er det jo fuldstændig ligegyldigt, at kvoten er på 2.500.

Hvis indenrigsministeren tillader mig en nærliggende sammenligning: Hvis der overhovedet ikke var nogen arbejdsløse her i landet, var det jo ligegyldigt, om man sagde, at arbejdsløse kun kunne få dagpenge i f.eks. maksimalt 4 år. Hvis der ikke er behov for at udnytte kvoten, betyder det heller ikke noget, at den er på 2.500. Den vil bare ikke blive udnyttet, så hvorfor ikke have en kvote på 2.500?

Hvis man prøver at forstå det her, er det eneste positive, jeg kan se i det, at der er en begrundelse i forhold til EU. Der er noget med, at hvis vi tager nogle kvoter, kan vi også få de andre lande til at tage nogle kvoter og på den måde få dem til at tage et større ansvar. Er det den egentlige begrundelse? Så lad os få det sagt åbent og direkte, for det kan både Folketinget og befolkningen nok tåle at høre.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg kunne godt forstå hr. Søren Søndergaards bekymring et stykke hen ad vejen, hvis det forholdt sig sådan, at flygtningespørgsmål udelukkende blev diskuteret og afgjort i Finansudvalget.

Nu er det jo en gammel tradition her i huset, at penge bevilges gennem Finansudvalget. Men jeg kan i hvert fald sige, at for Socialdemokratiets vedkommende foregår det på den måde, at de aktstykker, der fremsendes til Finansudvalget, inden behandlingen i Finansudvalget bliver sendt til de socialdemokratiske medlemmer af de respektive ressortudvalg. I denne sag vil aktstykker fra indenrigsministeren altså komme til de socialdemokratiske medlemmer af Retsudvalget, som vil drøfte dem og komme med en indstilling til vore medlemmer af Finansudvalget, og jeg kan kun sige, at min hidtidige erfaring i de 4-5 år, jeg har arbejdet på retsområdet, har været, at disse indstillinger bliver fulgt. Der-

for er jeg tryk, fordi diskussionen foregår dér, hvor den bør være, nemlig blandt de folk, der normalt og til daglig beskæftiger sig med flygtningepolitik.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ministeren forklarede, hvorfor ministeren synes, det er vigtigt og hensigtsmæssigt, at lovforslaget bliver vedtaget inden for de næste 14 dage, og jeg har stor respekt for, at hvis man synes, et lovforslag er vigtigt, vil man også gerne have det vedtaget rimelig hurtigt.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren ikke vil være lige så hurtig og fremsætte et andet lovforslag, som kan vedtages senest den 15. december – et forslag, der simpelt hen går ud på at ophæve den regel, som blev vedtaget i januar 1995 af et flertal her i Folketinget, som ikke omfattede mit parti, og som gav mulighed for, at bosniske asylsøgere, som fik asyl i Danmark, fik livsvarig og permanent opholdstilladelse i Danmark, når de havde været her mere end 3 år.

Der sker jo i disse uger det, at snesevis og atter snesevis af dem passerer 3-års-grænsen, samtidig med at vi har en stor forhåbning om, at UNHCR i løbet af nogle få måneder vil udsende et signal, som siger: Nu er det sikkert at vende hjem. Det virker lidt grotesk, at man eksempelvis den 26. januar kan give nogle bosnere livsvarigt ophold og måske den 27. eller 28. januar siger: Nu er det sikkert at vende tilbage til Bosnien, men det kan vi ikke kræve. I kan blive her i Danmark resten af jeres liv.

Hvis ministeren vil fremsætte et sådant lovforslag, kan jeg tilsige konservativ støtte, også til en hurtig behandling inden den 15. december i år.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil godt advare imod, at man blander den almindelige flygtningelovgivning – altså den lovgivning, vi i forvejen har færdigbehandlet her i Folketinget – ind i dette lille lovforslag, der alene går ud på, at man ombytter det, vi kan kalde den åbne kvote, med en løbende og hen ad vejen fastsat kvote.

Jeg vil ikke komme med oplæg til at ændre den lovgivning, vi vedtog sidste år, og som har med dem, der allerede opholder sig i Danmark, at gøre. Den har ikke noget som helst med forslaget her at gøre, og derfor vil jeg godt sige til hr. Kim Behnke, at hvis jeg kan fjerne en fuld-

stændig ubegrundet mistanke om, at der skulle være en snedig og af ham ikke rigtig forstået sammenhæng mellem ikrafttrædelsesdatoen for dette lovforslag og de flygtninge, der i øvrigt opholder sig i Danmark, flytter jeg meget gerne ikrafttrædelsesdatoen til den 1. januar. Det er ikke afgørende for mig, men det er vigtigt, at Folketinget hurtigt tager stilling til, at vi kan agere på den måde, som er beskrevet i lovforslaget, og få en anden procedure i forbindelse med modtagelse af krigsflygtninge fra det tidligere Jugoslavien.

Hr. Søren Søndergaard spørger: Hvorfor kan vi dog ikke sige ligeud, at det har noget med EU at gøre? Jamen det står jo allerede i lovforslagets bemærkninger. Jeg gennemfører altid med glæde drøftelser med både Europaudvalget og Retsudvalget om de, om end meget små, skridt i den rigtige retning, det lykkes os at tage i EU-samarbejdet i form af byrdefordeling. Vi er langt fra fremme ved målet endnu, men nu er det lykkedes for Danmark og Tyskland og efter udvidelsen også specielt Sverige at være med til at presse en accept af princippet byrdefordeling i flygtningekatastrofesituationer igennem i EU-sammenhæng.

Men skal vi have det til at fungere, bliver vi også nødt til at arbejde med det redskab, der hedder kvoter, for ellers vil det ganske enkelt ikke være muligt i praksis. Hvis vi igen kommer i en situation som den, vi har været i med det tidligere Jugoslavien, vil det simpelt hen ikke være muligt i praksis at lave en fordeling, hvis der ikke er nogle kriterier, som også kan udmøntes i kvoter. Sådan er sammenhængen, og det er ikke noget, man behøver at opfordre mig til at sige åbent og ærligt. Det har jeg sagt snesevis af gange tidligere, og jeg har endda sagt det med fornøjelse, fordi vi mener – i hvert fald i den regering, jeg er medlem af – at det er rigtigt at forsøge at få et langt mere velordnet system i forbindelse med modtagelse af flygtninge i disse meget svære situationer, som en pludseligt opstået krig – i dette tilfælde endda i vores egen verdensdel – medfører. Så jeg tror dermed at have besvaret de spørgsmål, der er stillet her i dag. Vi vil meget gerne meget hurtigt svare på spørgsmål, der kan dukke op undervejs, eller som man allerede i dag gerne vil stille. Og jeg håber, at vi kan få en forholdsvis hurtig vedtagelse af lovforslaget, som jo ikke er særlig kompliceret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Første næstformand (Ivar Hansen):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Europaudvalget (29/11 95):

Udtræder: Søren Søndergaard (EL)

Ny stedf.: Frank Aaen (EL)

Erhvervsudvalget (30/11 95):

Udtræder: Ole Vagn Christensen (S)

Nyt medl.: Jytte Wittrock (S)

Det Udenrigspolitiske Nævn (30/11 95):

Udtræder: Gert Petersen (SF)

Nyt medl.: Holger K. Nielsen (SF)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 5. december 1995 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.01
